

РЕШЕНИЕ

№ 3885

гр. София, 12.06.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 21 състав, в публично заседание на 13.04.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Елена Попова

при участието на секретаря Кристина Петрова и при участието на прокурора Тони Петрова, като разгледа дело номер **9375** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 и сл. от Административно-процесуалния кодекс /АПК/ по предявен иск с правно основание чл. 3, ал. 2 вр. ал. 1 от ЗИНЗС.

Образувано е по искова молба, подадена от К. П. С. ЕГН [ЕГН], изтъпяващ наказание „лишаване от свобода“ в Затвора С. с адрес [населено място], [улица] от [населено място] срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, с която е предявен иск за заплащане на обезщетение в размер на 12 000 лева за претърпени неимуществени вреди от незаконосъобразни действия на служители от затворническата администрация на Затвора С., изразяващи се в неоснователно използване на помощни средства -белезници за времето от 29.03.2021г. –12.04.2021г. и 26.07.2021-29.07.2021 по време на лечение в Клиника по урология в Университетска многопрофилна болница за активно лечение /УМБАЛ/ „А.“. Претендира се и законната лихва върху сумата от датата на установяване на нарушението до окончателното им изплащане. В хода на съдебните прения ищецът чрез пълномощника си поддържа депозираната искова молба като претендира и разноските по списък, който представя /л.187/.

Ответникът – Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ /ГДИН/ в съдебните прения, в представения по делото писмен отговор на исковата молба, както и в депозираните писмени бележки, оспорва предявения иск по основание и размер. Ответникът не отрича използването на белезници по време на престоя на ищеца в посоченото болнично заведение за времето от 29.03.2021г. –12.04.2021г. и 26.07.2021-29.07.2021, но излага аргументи за необходимостта от употребата на

белезници, посочва, че степента на охраната се преценява с оглед размера на наложеното наказание, личностната характеристика и поведението на лишения от свобода; обръща внимание, че от разпита на разпитаните по делото свидетели е установено, че през 2011е имало опит за бягство от външно болнично заведение И., въпреки уверенията на лекаря, че затворникът е под упойка и трябва да му бъдат сваляни белезниците; прави искане за присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Представителят на Софийска градска прокуратура изразява становище за неоснователност на исковата молба.

Административен съд- София-град като взе предвид доводите на страните и извърши преценка на събраните по делото доказателства, приема от фактическа и правна страна следното:

Съдът, като взе предвид представените по делото доказателства, и наведените от страните твърдения и доводи, приема от фактическа страна следното на базата на следните доказателства:

Не е спорно между страните в процеса, че К. П. С. е постъпил в Затвора в [населено място] на 21.12.1998г. за изтърпяване на наказание „доживотен затвор“, съгласно присъда по нохд №75/1999г. на ОС Пловдив с начало 03.06.1998г. /л.53/.

Лишеният от свобода К. П. С. е хоспитализиран на 29.03.2021г. в Урологична клиника на УМБАЛ „А.“ за оперативна намеса вследствие на туморна формация на десния бъбрек, като на 29.07.2022г. е хоспитализиран отново по препоръка на лекуващия го урологичен екип от УМБАЛ „А.“, видно от приложената по делото медицинска справка от Директора МЦ-Затвора [населено място] /л.54/.

В подкрепа на изложеното са приложените по делото етапна епикриза ИЗ № 5197/2021 /л.56 и сл./, видно от която К. П. С. е постъпил в Клиника по урология, УМБАЛ „А.“ на 29.03.2021г. и е изписан на 12.04.2021г., както и епикриза ИЗ № 13590/2021 /л.60 и сл./, видно от която лишеният от свобода е постъпил в посоченото лечебно заведение на 26.07.2021 и е изписан на 29.07.2021г.

От представената по делото заповед №173/29.03.2021г. на Началника на Затвора /л.76/ лишеният от свобода К. П. С. е следвало да бъде изведен на 29.03.2021 до „А. болница-урология“ и на 26.07.2021 отново до същото лечебно заведение съгласно заповед №392/26.07.2021 на иф.Началник на затвора /л.79/.

По делото са представени заверени копия от подписания от служителите на ГДИН инструктаж на наряда от надзорно-охранителния състав при Затвора-С. за временен пост във външни медицински заведения за периода от 29.03.2021 до 12.04.2021 вкл. /л.94-122/, както и същият инструктаж, но за периода 26.07.2021 - 29.07.2021г. /л.124, за лишеният от свобода К. П. С. в посочените периоди. Видно от двата инструктажа служителите на ГДИН са се запознали с 1. Инструкцията за особеностите на поста и задълженията на постовите надзиратели от НОС в МБАЛ „А.“, както и с 2. указване на формата и снаряжението, с което служителите следва да застъпят в наряд-помощни средства /белезници, палки, металогърсачи, радиостанция/, 3. указване особеностите на поста и конкретните начини за охраняване на лишените от свобода, с 4. Разясняване на някои особености от характера, поведението и здравословното състояние на лишения от свобода, както и с 5. Указване реда и начина за действие при извеждане на лишени от свобода от охраняването помещение и др.

Във връзка с проведения инструктаж и запознаването с Инструкцията за особеностите на пост 27Б /външно болнично заведение/ и произтичащите задължения на постовите

надзиратели, по делото е приложена и инструкцията –л.62 и сл. От съществено значение за предмета на настоящото дело са разпоредбите в раздел II, т.1, т.2, т.3, т.6 и т.7, съгласно които „Охраната на лишения от свобода, настанен във външно болнично заведение, задължително се осъществява от двама надзиратели. 2. При настаняване на лишен от свобода във външно болнично заведение, началника на затвора разпорежда дали да бъдат поставени белезници в болничната стая за определен период, след извършване на преценка на възрастта, пола, физическото и здравословното състояние и индивидуална оценка на риска на лицето; 3. Преди да настанят лишения от свобода постовите са длъжни да извършат оглед на помещението. След настаняване при разпореждане на началника за поставяне на белезници, то същите се поставят, без да се притягат и причиняват физическо страдание на задържаните лица.; 6. При всяко напасване на болничната стая на лишения от свобода се поставят ръчни и крачни белезници.; 7. Във времето за личен тоалет на лишения от свобода се свалят ръчните белезници и оставят крачните, като тоалетната задължително са извършва на отворена врата под контрола на постовите надзиратели.

По делото е приложена и Инструкция №1/22.03.2019г. за организацията и реда за осъществяване на конвойната дейност от служителите на ГДИН, като разпоредбата на чл.14 предвижда че „по отношение на лица, изтърпяващи наказание лишаване от свобода над 10 години, доживотен затвор или доживотен затвор без замяна, обвиняеми и подсъдими за тежки умишлени престъпления, които се наказват с лишаване от свобода за срок над 10 години, особени опасни за бягство лица, или такива, които са планирали, правили опит да или осъществили бягства от конвои, затвори, арести, лица, склонни към самонараняване, както и други, особено опасни лица, в заповедта за конвой ръководителят на съответната териториална служба може да разпорежи 1. Да се конвоират с поставени специални колани с фиксирани белезници на ръцете и допълнително белезници на краката или специален комплект белезници за ръце и крака;2. Да се конвоират индивидуално в специализираните автомобили или в индивидуални клетки на специализираните автомобили, като съгласно ал.2 преценката по ал.1 се прави, като се има предвид и възрастта, пола, физическото и здравословното състояние и индивидуалната оценка на риска на конвоираното лице.

Писмените доказателства се подкрепят и от гласните, събрани по делото по искане на страните. В хода на съдебното следствие съдът е провел разпити на петима свидетели –Н. В. М., К. В. С. и К. Н. И. са разпитани в съдебно заседание на 01.12.2022г., а свидетелите Н. Б. М. и Д. П. Ц. -на 13.04.2023г.

Съдът на първо място, отбелязва, че изключва показанията на св. Д. П. Ц., тъй като видно от съдържанието на разпита му същият е охранявал ищеца по делото- К. П. С., но не става ясно кога и къде-т.е дали е в периода, посочен в исковата молба по времена престоя в лечебното заведение. Отделно от това, след съпоставка с писмените доказателства по делото- проведените инструктажи на служителите на ГДИН за двата периода - 29.03.2021г. –12.04.2021г. и 26.07.2021-29.07.2021 г., св. Д. П. Ц. не фигурира измежду служителите на ГДИН, които са охранявали ищеца по делото в тези периоди. По изложените съображения съдът счита, че показанията на този свидетел са несъотносими и ги изключва от доказателствената маса по делото.

Всички останали свидетели са осъществявали охрана на ищеца в посочения период и място. Въпреки липсата на конкретен спомен в дадените от тях показания относно периода и мястото, писмените доказателства по делото водят на извода, че св. Н. В. М.

е охранявал ищеца на 27.07.2021 /л.127/, св. К. В. С.-на 28.07.2021 /л.125/, св. К. Н. И. –на 27.07.2021 /л.164/, а св. Н. Б. М. е охранявал ищеца на 12.04.2021 /л.94/, като на няколко дати е провел инструктажа за охраната на ищеца в посочените в исковата молба два периода, а именно-на 02.04.2021, на 03.04.2021, на 13.04.2021 и на 26 и 27.07.2021г.

И четиримата свидетели не отричат, че по време на престоя на К. П. С. в УМБАЛ „А.“ по време на техните наряди, ищецът е бил с поставени белезници- крачни или ръчни-по негов избор, в случая с крачни, като единият крак е бил „фиксиран“ с белезници за болничното легло съгласно проведения инструктаж след преценка конкретно за лицето при вземане предвид на присъдата му и становището на лекарите, като нито един от свидетелите не заявява ищецът да е имал оплаквания.

При така установените факти, съдът приема от правна страна следното:

Изложеното в исковата молба, преценено съобразно заявените от ищеца фактически основания на предявения иск и събраните доказателства, сочи на изводи за допуснато нарушение по чл. 3, ал. 2 вр. с ал. 1 от ЗИНЗС.

Искът е с правно основание чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС вр. с чл. 203 и сл. от АПК. Разпоредбата на чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС предвижда, че държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения по чл. 3 от закона. Съгласно чл. 285, ал. 1 и ал. 2 от ЗИНЗС, искът се разглежда по реда на глава единадесета от АПК и се предявява срещу органите по чл. 284, ал. 1 от чиито актове, действия или бездействия са причинени вредите.

Предвид нормативната рамка и с оглед установената фактическа обстановка съдът намира, че предявения иск е допустим. Ищецът е легитимиран от закона правен субект с право да предяви иск за доказване нарушение на чл. 3 от ЗИНС като лице, което е изтърпява наказание "лишаване от свобода". Ответникът Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" със седалище С. като юридическо лице е пасивно легитимиран да отговаря за вредите, които ищецът е претърпял от незаконосъобразни действия на служители на администрацията на СЦЗ, доколкото този затвор е негова териториална служба, по отношение на която като място за лишаване от свобода осъществява пряко ръководство и контрол, т. е. административна дейност, а работещите там служители имат качеството на специализирани органи по изпълнение на наказанията. Съгласно чл. 285, ал. 2 от ЗИНС съдът е родово и местно компетентен да разгледа спора.

Разгледан по същество, искът е частично основателен.

Материалноправната уредба, съдържаща се в чл.284, ал. 1 ЗИНЗС, предвижда, че държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения на чл.3.

В чл.3, ал.1 ЗИНЗС се съдържа забрана осъдените да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унизително отношение. Според втората алинея за нарушение на ал.1 се смята и поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода, изразяващи се в липса на достатъчна жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или

пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност. Законът не изчерпва всички видове нарушения и дава възможност в исковите молби да се релевират и други нарушения. Но основният акцент се поставя върху уронване, засягане на човешкото достойнство в резултат на неблагоприятните условия, в които затворниците са поставени.

Основателността на предявения иск предполага установяване на наличие на следните материално правни предпоставки: 1) нарушение на забраната по чл.3 от ЗИНЗС, което изисква условията и обстоятелствата, при които ищецът е бил поставен през исковия период и на които основава исканията си до съда, да са в нарушение на забраната по чл.3 от ЗИНЗС; 2) настъпила неимуществена вреда в правната сфера на ищеца в резултат на нарушението на чл.3 ЗИНЗС; 3) неимуществената вреда се предполага до доказване на противното по силата на оборимата презумпция, въведена с чл.284, ал.5 от ЗИНЗС. При недоказване на което и да е от изброените условия по всеки от предявените икове, обезщетение не се присъжда. Размерът на неимуществените вреди се определя по справедливост съгласно общото правило на чл. 52 от ЗЗД.

Предмет на разглежданата искова претенция е обезщетяване на претърпени от ищеца неимуществени вреди от „нечовешко и унижително отнасяне“, като последица от проявите форми на нарушения на чл.3 от ЗИНЗС вр. с чл.3 Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи (КЗПЧОС) през исковия период, свързани с необоснована употреба на помощни средства при престоя му във външно болнично заведение.

Медицинското обслужване на лишените от свобода се осъществява в медицински центрове и специализирани болници за активно лечение, разкрити към местата за лишаване от свобода по реда на чл. 5, ал. 1 от Закона за лечебните заведения. При необходимост медицинското обслужване може да се осъществява и в други лечебни заведения. Съгласно чл. 135 от ЗИНЗС, лишените от свобода се изпращат в лечебни заведения извън местата за лишаване от свобода, когато: в лечебните заведения към местата за лишаване от свобода няма условия за провеждане на необходимото лечение; се налага лечение на инфекциозни заболявания; са необходими консултативни прегледи или специализирани изследвания. Изпращането на лишени от свобода за лечение в лечебни заведения извън местата за лишаване от свобода се извършва със заповед на началника на затвора по предложение на директора на специализираната болница за активно лечение на лишени от свобода или на директора на медицинския център. При спешни случаи или за консултативни прегледи и специализирани изследвания изпращането се извършва с устно нареждане на началника на затвора.

По делото няма спор, че в съответствие с изискванията на глава X от ЗИНЗС, жалбоподателят е здравно осигурено лице, а медицинското му обслужване през исковите периоди е осъществено във външно лечебно заведение – УМБАЛ „А.“, Клиника по урология.

Искането за обезщетение от исковата молба е основано на неоснователно използване на помощни средства -белезници за времето от 29.03.2021г. –12.04.2021г. и 26.07.2021-29.07.2021 на лечение в Университетска многопрофилна болница за активно лечение /УМБАЛ/ „А.“, Клиника по урология.

В случая ищецът доказва нарушение във връзка с поставянето му в неблагоприятни условия от затворническата администрация, вследствие на необоснована употреба на

помощни средства по време на престоя му в болничното заведение.

По силата на чл. 114, ал.2 от ЗИНЗС помощни средства са: белезници, усмирителни пояси, каучукови, пластмасови, щурмови и електрошокови палки и прибори, халосни патрони, патрони с гумени, пластмасови и шокови куршуми, светлинни и звукови устройства с отвличащо въздействие, устройства за отваряне на помещения, служебни кучета, водометни и въздухоструйни машини и други, които са одобрени от министъра на вътрешните работи и са на въоръжение в Министерството на вътрешните работи; сълзотворни, парализиращи и други химически вещества, утвърдени от министъра на здравеопазването. Съгласно чл. 292, ал.3 от ППЗИНС средствата за постова и конвойна служба са: въоръжението и помощните средства по чл. 114, ал. 2 ЗИНЗС, надзорно-охранителната техника, моторните превозни средства и плавателните съдове. Използването на помощни средства представлява фактически действия, незаконосъобразността, на които съгласно чл. 204, ал. 3 от АПК, подлежи на установяване в исковото производство.

В конкретния случай по отношение на ищеца, при престоя му в клиниката по Университетска многопрофилна болница за активно лечение /УМБАЛ/ „А.“, Клиника по урология се установи, че са използвани белезници за ръцете и за краката, като същият е бил привързан с крачни белезници към леглото по време на престоя му в лечебното заведение, съгласно проведените инструкции на служителите на ГДИН, които са го охранявали, видно от събраните гласни доказателства по делото, посочени по-горе.

Ето защо следва да се приеме за доказано използването на белезници за ръцете и краката през по-голямата част от предстоя на К. П. С. в клиниката. Законосъобразността на именно тези действия по използване на помощни средства, като част от постовата служба на служителите при ответника, при осъществяване на постовата дейност, подлежи на преценка в настоящото производство.

По своя характер осъществяваната от държавните служители в ГДИН дейност по изпълнение на наказанията е част от държавната служба по смисъла на чл.19, ал.2 от ЗИНЗС и като такава е административна дейност по смисъла на чл. 1, ал.1 от ЗОДОВ. Аргумент в тази насока е и разпоредбата на чл. 292, ал.1 от ППЗИНС, според която постовата и конвойната служба в местата за лишаване от свобода се осъществява от надзорно – охранителния състав.

Съгласно чл. 135, ал.1 от ЗИНЗС лишените от свобода се изпращат в лечебни заведения извън местата за лишаване от свобода, при определените в същата разпоредба условия. В случая необходимостта от лечение на К. П. С. в Университетска многопрофилна болница за активно лечение /УМБАЛ/ „А.“, Клиника по урология е обосновава с изготвената медицинска справка от Директора МЦ-Затвора [населено място].

Законът не съдържа конкретни правила за използването на помощни средства в лечебни заведения, извън местата за лишаване от свобода.

Доколкото правната регламентация на условията и реда за употреба на помощни средства по раздел III, от глава Девета на ЗИНЗС съгласно чл. 112, ал.1 от ЗИНЗС се отнася до изпълнение на служебните задължения на държавните служители от местата за лишаване от свобода изобщо, то следва

да се приеме, че установените от закона предпоставки, при които използването им е допустимо се отнасят за всички случаи, включително и такива като процесния, когато служителите на ГД ИН са осъществявали служебните си задължения извън затвора [населено място].

Съгласно чл. 114, ал.1 от ЗИНЗС употребата на помощни средства се допуска, ако резултатът не може да бъде постигнат с използване на физическа сила: *1. за освобождаване на заложници; 2. за освобождаване на завзети помещения и сгради, съоръжения и транспортни средства; 3. за пресичане на групово нападение, барикадиране или за прекратяване на буйство или друг вид агресивно поведение; 4. при конвоиране или задържане на лишен от свобода; 5. когато в резултат на психическо разстройство или депресия има опасност лишеният от свобода да посегне на живота си или на живота и здравето на друго лице.*

От друга страна по силата на чл. 135, ал. 4 от ЗИНЗС охраната, транспортирането и лечението на лишените от свобода в лечебни заведения извън местата за лишаване от свобода се организира и осъществява под ръководството на началника на затвора, затворническото общежитие или поправителния дом. В тази връзка конкретни правила за употребата на белезници от служителите на затвора [населено място] се съдържат в приложената по делото Инstrukция за особеностите на пост 27Б /външно болнично заведение/ и произтичащите задължения на постовите надзиратели. Както е посочено по-горе, Инstrukцията предвижда, че „При настаняване на лишен от свобода във външно болнично заведение, началника на затвора разпорежда дали да бъдат поставени белезници в болничната стая за определен период, след извършване на преценка на възрастта, пола, физическото и здравословното състояние и индивидуална оценка на риска на лицето; 3. Преди да настанят лишения от свобода постовите са длъжни да извършат оглед на помещението. След настаняване при разпореждане на началника за поставяне на белезници, то същите се поставят, без да се притягат и причиняват физическо страдание на задържаните лица.; 6. При всяко напасване на болничната стая на лишения от свобода се поставят ръчни и крачни белезници.; 7. Във времето за личен тоалет на лишения от свобода се свалят ръчните белезници и оставят крачните, като тоалетната задължително са извършва на отворена врата под контрола на постовите надзиратели“.

При така дадената правна регламентация, се налага извод, че прилагането на помощни средства спрямо лишения от свобода - белезници с цел фиксиране в болничната стая и колан за белезници по време на престоя в болничното заведение спрямо ищеца, при осъществяване на постовата дейност от служители при ответника е неправомерно, доколкото не попада в нито една от изброените в чл. 114, ал.1 от ЗИНЗС хипотези. В тази връзка следва да се има предвид, че съгласно чл. 114, ал.1, т.4 от ЗИНЗС използването на помощни средства се допуска единствено при конвоиране, която дейност съгласно чл. 319, ал.1 от ППЗИНЗС е различна от постовата служба по чл. 300 от ППЗИНЗС във връзка с чл. 309 от ППЗИНЗС.

Нито законът, нито правилникът за приложението му предвиждат възможност за използване на помощни средства при осъществяването на постова служба,

включително и при изпълнение на задължения по чл. 312, т.7 от ППЗИНЗС от страна на служителите от НОС да вземат мерки за предотвратяване на бягство. Доколкото и в процесния случай се касае до действия по осъществяване на постова служба в лечебно заведение извън затвора С., следва да се приеме, че инструкцията, въз основа на която са използвани помощните средства в болничното заведение спрямо ищеца противоречи на закона – чл. 114, ал.1 от ЗИНЗС, която норма урежда условията за използване на такива средства спрямо лишените от свобода. Съгласно чл.15, ал.3 от ЗНА ако постановление, правилник, наредба или инструкция противоречат на нормативен акт от по-висока степен, правораздавателните органи, прилагат по-високия по степен акт. Следва да се допълни, че в случая не твърди и не се сочат доказателства от ответника, че необходимостта от използване на помощни средства по време на поста в лечебното заведение е породена от поведението на лишения от свобода.

По изложените съображения съдът приема, че прилагането на помощни средства по отношение на ищеца по време на престоя на К. П. С. в Университетска многопрофилна болница за активно лечение /УМБАЛ/ „А.“, Клиника по урология от постовите на разкрития външен пост в болничното заведение, макар и да е в съответствие с Инструкция за особеностите на пост 27Б /външно болнично заведение/ и произтичащите задължения на постовите надзиратели, противоречи на закона – чл. 114, ал.1 от ЗИНЗС и е довело до нечовешко отношение по смисъла на чл. 3, ал.2, т.1 от ЗИНЗС. С това се установява първата от предвидените в чл.1, ал.1 от ЗОДОВ предпоставки за ангажиране отговорността на държавата – незаконосъобразни действия по употреба на помощни средства.

От събраните по делото писмени и гласни доказателства, съдът намира, че за ищеца за настъпили описаните в исковата молба неимуществени вреди - физически дискомфорт. Тези вреди следствие от употребата на белезници за фиксиране в болничната стая по време на престоя на К. П. С. в УМБАЛ „А.“. Настъпването на тези вреди се установява от свидетелките показания на разпитаните по делото свидетели, които потвърждават, че белезниците са използвани почти през целия престой в лечебното заведение и са сваляни, ако естеството на медицинските дейности го е налагало.

Така претърпените вреди, настъпили в личната сфера на осъденото лице са в пряка причинна връзка с допуснатото от длъжностните лица нарушение на правилата за използване на помощни средства по чл. 114, ал. 1 от ЗИНЗС и подлежат на репарирание съгласно чл. 4 от ЗОДОВ.

По делото е безспорно, че през целия престой на ищеца в болничното заведение за периода от 29.03.2021г. –12.04.2021г. и 26.07.2021-29.07.2021 по време на лечение в Клиника по урология в УМБАЛ „А.“, вкл. или общо 19 дни, на К. П. С. са поставяни белезници, с които е бил фиксиран кракът му към леглото. Безспорно е, че по този начин са ограничени движенията му и е възпрепятствано придвижването му. В този случай действията на затворническата администрация във връзка с употребата на помощни средства за разглеждания период по време на болничния престой на ищеца, са извършвани без да се съобразяват законовите критерии за преценка необходимо ли е ползването на тези средства и то като изключение, при

условие, че законоустановените цели не биха могли да бъдат постигнати по друг предвиден в правния ред начин. Налице е незаконосъобразна дейност на затворническата администрация, изразяваща се в необоснована употреба на помощни средства. Доказано е нарушение на чл. 3, ал. 2 от ЗИНЗС, т. е. на първия елемент от фактическия състав на отговорността по чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС. С горните действия и бездействия администрацията не е изпълнила задълженията си за създаване на условия за изтърпяване на наказанията, с оглед недопускане неблагоприятно засягане на личността и накърняване на човешкото достойнство.

Претърпените вреди от ищеца се предполагат, т. е. не е необходимо доказването им, в който смисъл е разпоредбата на чл. 284, ал. 5 от ЗИНЗС. Същите са в пряка причинно-следствена връзка от незаконните фактически действия и бездействия на ответника. Предвид изложеното, съдът намира за доказана материалноправна предпоставка за отговорността по чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС. Горното сочи на доказаност на предявения иск по основание.

При определяне на размера на обезщетението съдът съобрази и Решение на ЕСПЧ от 27.01.2015г. по делото "Н. и други срещу България", съгласно което паричната компенсация като форма на обезщетение за претърпени неимуществени вреди не трябва да бъде в неразумен размер в сравнение с присъжданията за справедливо обезщетение, определени от ЕСПЧ по силата на чл. 41 от Конвенцията в подобни случаи, като насока в това отношение могат да служат принципите, изложени от ЕСПЧ в същото пилотно решение, а именно: фундаменталния характер на правото на всяко лице да не бъде подлагано на нечовешко или унижително отношение, от една страна, а от друга - времето, през което лишеният от свобода е бил поставен в условия на нечовешко и унижително отношение по смисъла на чл. 3 от КПЧОС, като най-важния фактор за оценка на претърпените вреди.

Съдът съобразява правилото по чл. 284, ал. 2 от ЗИНЗС за определяне на вредите въз основа на кумулативния ефект на всички условия, при които пребивава лишения от свобода, както и презумпцията за понесени неимуществени вреди от доказаното нарушение. Предвид горното се определя размер на дължимото обезщетение от 950, 00 лв. - за периода от 29.03.2021г. –12.04.2021г. и 26.07.2021-29.07.2021, по време на който са ползвани помощни средства спрямо ищеца. Размерът на обезщетението е съобразен с принципа за справедливост по чл. 52 от ЗЗД, приложен спрямо установените обстоятелства, свързани с естеството на причиненото страдание, продължителността на увреждането, вида на негативните последици и характера и обема на вредите. Искът следва да бъде уважен за посочената сума, която се присъжда ведно със законната лихва, от подаване на исковата молба на 27.09.2021 г. до окончателното и изплащане. Исковата претенция за разликата до пълния размер от 12 000, 00 лв., следва да се отхвърли като неоснователна и следва да се отхвърли.

На основание чл.286, ал.3 ЗИНЗС, съдът съразмерно на уважената част от иска следва да осъди ответника за разноски, които съгласно чл.38, ал. 2 от Закона за адвокатурата, са в размер не по-нисък от този по наредбата, приета на основание чл.36, ал.2 от същия закон. Съдът като съобрази присъденото обезщетение, предмета на делото и извършеното от адвоката -

отговор на всички възражения на ответника и становище по всички относими въпроси от процесуално и материално-правно естество, предвиденото по чл.8, ал.1 от Наредбата за минималните размери на адвокатските възнаграждения, намира, че възнаграждение за адвоката в размер на 400,00 лв., съставлява един справедлив размер, и който не съставлява неоснователно обогатяване. В полза на ищеца съдът присъжда деловодни разноски, които включват платена държавна такса от 10, 00 лв.

По изложените съображения и на основание чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС във вр. с чл. 203 АПК, Административният съд –С.-град, Първо отделение, 21-ви състав

РЕШИ:

ОСЪЖДА Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" – [населено място], [улица], да заплати на К. П. С. ЕГН [ЕГН], обезщетение за неимуществени вреди в размер на 950, 00 лв. за нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС, изразяващо се в необоснована употреба на помощни средства /белезници/ по време на болничния престой от за периода от 29.03.2021г. –12.04.2021г. и 26.07.2021-29.07.2021г., ведно със законната лихва върху обезщетението, считано от подаване на исковата молба на 27.09.2021 г. до окончателното и изплащане на сумата, като за разликата до 12 000, 00 лв., предявеният иск се отхвърля.

ОСЪЖДА Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" – [населено място], [улица], да заплати на адвокат И. В. Ю. деловодни разноски в 10, 00 лв. държавна такса и адвокатско възнаграждение – 400, 00 лв.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховен административен съд, в 14–дневен срок от съобщението до страните.

СЪДИЯ: